11e JAARGANG. № 184.

OOSTPOST
SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaja. ℔ jaar........ f 18.—
„ Java en buitenbez. „ do......... „ 20.—
„ Europa „ do......... „ 25.—
De **OOSTPOST** verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

DINGSDAG 30 JUNIJ 1863.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

EEN LEGAAT.
(*Vierde vervolg.*)
IV

Walters stond alleen met de herinnering aan den triomf, dien hij naar zijne meening behaald had. Dien alleen te genieten viel hem te zwaar; naar het koffijhuis te gaan lag geheel buiten zijne gewoonte, bovendien wist hij niet wie hij daar vinden zou. Als hij eens bij dominé Nadering aanging. Hij trok zijn huissleutel weer uit de deur en stapte naar de pastorie. Walters had vergeten dat het vrijdag was, en de meid dus het consigne had gekregen, dat haar niet eens meer behoefde herhaald te worden: „dominé is aan 't studeren." De meid kreeg er zelf een kleur van dat ze dit aan dien roomschen schilder moest zeggen, maar — mogelijk strekte het wel tot zijne beschaming, zoo als ze aan de jufvrouw in eenvoud des harten mededeelde, toen zij deze terstond van het bezoek en van haar antwoord kennis had gegeven. De jufvrouw was ook van oordeel dat het niet dan goed kon doen en spoorde de meid aan altijd en overal openlijk haren God te belijden, waarop een ernstig en gemoedelijk gesprek ontstond tusschen de beide vrouwen, waarbij de eerste haar naaiwerk neerlegde en de laatste met de eene hand de punt van haar voorschoot en met de andere de deurknop vasthield.

De meid verklaarde bij 't heengaan dat zij „zoo iets net zoo graag hoorde als een preek, en de jufvrouw zeide toen dat zij, van hare zijde, behoefte had haar hart zoo eens lucht te geven. Zij eindigde met de opmerking, hoe men ook hier weder de hand der Voorzienigheid moest erkennen, die een roomsche tot het werktuig en de schijnbaar toevallige aanleiding had gemaakt om haar zulk een goed uur te zamen te doen doorbrengen.

Lang vóór het gesprek geëindigd was zat Walters al in het achterkamertje bij Nor. Uit zich zelven zou hij daar niet heen zijn gegaan, maar Nor had hem ontmoet en op diens herhaalde uitnoodiging om toch weer eens bij Suze te komen was hij met den kerkeknecht medegegaan, vooral met het vooruitzigt dat hij bij hem meer dan bij iemand anders zijn triomf kon genieten, maar ook voor een groot deel, om ook Nor eens te regt te zetten en hem van den aanstaanden verkoop van 't museum kennis te geven. Even als van Speyk in de lucht vloog om de eer der vlag te redden, had hij zijn museum prijs gegeven om het voor vernedering te behoeden. Dát zou hij hem zeggen, dacht Walters, en nog heel wat meer.

— Vaar doet ge wel aan, mijnheer Walters, dat ge weer eens naar mij om komt zien, zeide Suze en haar in een gedrongen gelaat kreeg iets liefs en innemends door den gloed van blijdschap, die in hare oogen schitterde bij het binnenkomen des schilders.

Walters had zijn triomf vergeten. Hij voelde zich integendeel veer klein dat hij, om een onbeduidend woord van een kerkeknecht, zijne élève, de eenige die in Helmstad „aan de kunst deed," had verwaarloosd.

— Och Suze ik heb zoo veel in mijn hoofd gehad in de laatste dagen — maar ik ben er nu, en ik zal niet meer zoo lang wegblijven. Hebt ge veel gedaan in dien tijd?

— Niet veel, maar toch wat, zeide Suze, terwijl zij, half springende half schuivende langs tafel, vensterbank en kast naar de andere zijde van het vertrek ging en hare portefeuille haalde. Walters bespaarde haar de moeite die zelve te dragen en weldra waren meester en leerling naast elkander gezeten aan de tafel teekeningen bekijkende en pratende over de kunst, terwijl Nor, met een te vreden glimlach op zijn gerimpeld gezigt, allerlei middelen bedacht en poogde uit te voeren, om het nog prettiger en gezelliger te maken. Nu eens morrelde hij aan de lampenkap om beter licht te krijgen, dan weder zette hij voorwerpen op zijde, die volstrekt niet in den weg stonden, of veegde hij met zijn roodbonten zakdoek denkbeeldige stofjes weg, onder de hand voortdurend kleine trekjes doende uit zijn stompje pijp, dat hij ter sluiks bleef rooken. Het was Nor aan te zien dat hij schik had in zijn leven; zijn kind had dan ook zoo weinig genot dat zulk een avondje, daar hij wist hoe el prijs zij er op stelde, ook hem gelukkig moest maken. Maar tevens was er iets in zijn gelaat, dat zeide: wacht maar; ik heb ook nog wat... Niet dat Nor ook aan de kunst deed; een enkele blik op zijn rimpelig, onbeduidend gezigt en op zijne onbevallige, korte gestalte, verdreef terstond elken zweem van zoodanig vermoeden.

Eindelijk maakte hij van een oogenblik pauze in het gesprek gebruik, om de inleiding tot zijne mededeeling te plaatsen. — Mijnheer Walters, begon hij, wij zijn van eene verschillende religie.

Walters sprak nooit over die zaak met wien ook en niemand sprak er tegen hem oost over. Hij zag Nor aan zonder antwoord te geven; zoo strak evenwel, dat de oude man, min of meer verlegen er onder werd en, om het goed te maken, vervolgde: — Wij dienen beiden denzelfden God, maar op verschillende wijzen, bedoel ik: 't is een God die geen reukofferen vraagt... Hier voelde Nor plotseling dat in plaats van goed te maken zijne woorden de zaak verergerden. Hij had de eerste de beste gijkte uitdrukking gekozen, en het had er nu al den schijn van dat hij eene toespeling maakte. Van daar dan ook dat Walters nog ernstiger keek en hem kortaf zeide, dat hij voor zulke gesprekken niet gekomen was.

Neem me niet kwalijk, mijnheer Walters, dat was ook eigenlijk niet wat ik meende, maar ik wilde u wat vertellen van onzen kerkeraad in verband met het museum, maar 't is een diep geheim —

— Morgen is 't volstrekt geen geheim meer, Nor; morgen zal in den gemeenteraad het voorstel worden behandeld om het museum te verkoopen. Ik zelf heb het ontvangen, onderteekend en zoo straks aan den burgemeester gebragt. Bij die gelegenheid heb ik hem tevens eens duchtig de les gelezen. Geheim is het dus volstrekt niet meer.

Nor was zoo onthutst over dat verkoopen van het museum dat hij eerst geen woorden kon vinden om Walters in de rede te vallen. Eindelijk riep hij uit:

— Maar weet ge dan niet dat de donderdagmiddag beurten ophouden en alles aan 't museum komt.

— Wat zegt ge? vroeg Walters barsch.

— Eigenlijk mag ik het niet vertellen, maar — ziet u, ik breng altijd de thee binnen en ik moet de inkt opdoen als er gemorst is of iets van dien aard. Daarom ben ik er nog al eens bij, en nu weet ik..... maar eigenlijk mag ik het niet vertellen. U is evenwel altijd zoo welvoor mijn dochter geweest, dat ik het niet zwijgen wil — 't is

een verrassing.... de kerkeraad zal de donderdag-middag beurten afschaffen; dat heeft hij eigenlijk al gedaan; en het legaat Vonchevel, dat er voor staat, komt nu aan 't museum. Ik geloof dat het dertig duizend gulden is, ik ontvang het altijd — den eersten van 't kwartaal, behalve als die op een zondag valt want, ziet u, zondags kan je bij den ontvanger niet te regt.

— Nor, je bazelt.

— Waarachtig niet mijnheer Walters, op mijn woord, ik vertel precies alles zoo als 't wezenlijk is. Verleden zaturdag voor vier weken.... neen donderdag voor vier weken — de eerste viel immers op een donderdag?.... Neen toch 't was op een zaturdag — enfin daar wil ik afzijn, maar toen heb ik het geld ontvangen en dominé Nadering zeide nog tegen me: je zult het wel den langsten tijd gehaald hebben. Ja dominé, mogt ik zoo zeggen, hoewel er geen haar van mijn hoofd aan dacht, dat het gedaan zou wezen met de donderdag-middag beurten. Maar nu is het zoo besloten in den kerkeraad, en het voorstel zal aan den burgemeester worden medegedeeld en die zal 't decideren. En als hij decideert van ja, dan komt het geld aan het museum.

Walters haalde de schouders op. Hij begreep niets van des kosters verwarde voorstelling. Maar nogmaals en nogmaals kwam deze er op terug, haalde volzinnen aan van de heeren Nadering en Roederman, van den notaris en van den griffier, waaruit meer en meer bleek, dat het legaat Roncevel aan het museum moest vervallen, wanneer de donderdag-middagbeurten hadden opgehouden, en de kerkeraad had, volgens Nor, beslist dat zij niet zouden in stand blijven.

— Duizend gulden, elk jaar, geen cent minder, behalve de fooi voor het t'huis brengen, en die staat aan de beleefdheid. Van dominé Nadering kreeg ik elke keer twee kwartjes; nu daar zeg ik niets van; elk moet weten wat hij doet; de vorige dominé schoof altijd een gulden op zij. — Norretje, zeide hij dan, want hij noemde mij Norretje, gij hebt meer voor de Donderdag-middagen te doen dan ik.

— Maar Walters gaf geen antwoord meer. Duizend gulden 's jaars tot instandhouding van 't museum! En juist had hij het voorstel om het museum van de hand te doen ingeleverd en zijn gunstig advies aan den burgemeester opgedrongen, en — wat nog het ergste was — zijn ontslag als custos gevraagd! 't Was om wanhopend te worden.

Nor had er bijna al even veel spijt van als Walters zelf en talloos waren de tusschenwerpsels, waardoor hij dat openbaarde. Jongen jongen! t'is me een ding! Je zou nu toch zeggen! enz.

— Och mijnheer Walters zeide Suze, trek het u toch niet te veel aan; de ergenis zou maar grooter voor u worden, naarmate ons museum meer verdiende bezocht te worden. Voordeel hebt ge er toch niet bij en dàà-om is 't n ook niet te doen.

— Neen Suze dat weet ge: aan voordeel denk ik niet; het zal integendeel nadeel voor me wezen, want al zou ik nu al eens een enkel stuk van me zelven aanschaffen, de verkoop van 't museum aan den Amsterdamschen liefhebber gaf me veel meer.

Nor schudde zijn hoofd ten blijke van afkeuring en Suze zag vragend haar meester aan. Zij kon niet gelooven dat hij met den verkoop eigen voordeel had beoogd.

— Dat heb ik ook niet, zeide Walters, die de stille vraag begreep; en toch — ja Suze, ik wil bekennen, iets had ik voor mijne tusschenkomst gekregen. Er is al meer sprake van geweest, maar 't is altijd gekeetst. Nu evenwel zou 't er wel doorgegaan zijn.

— Wat dan?

Walters wilde het niet zeggen; geld of goed was het niet; meer *kon* hij er niet van mededeelen; maar toch, het brandde hem zoo op het hart, dat hij — vóór hij heenging — Suze in het oor fluisterde: ik zou lid van Arti worden.

Het drietal bleef een poos zwijgend tegenover elkander zitten. Walters was nog nooit zoo ernstig en neerslagtig geweest als hij thans was. De man, die zijn loterij briefje verbrand heeft op het oogenblik dat er de honderd duizend op viel, kon in geen zwaarmoediger stemming verkeeren.

— Kom, mijnheer Waters, zeide Suze eindelijk, alles is nog niet verloren. Gij hebt uw verzoek slechts gedaan; het gemeentebestuur heeft het nog niet aangenomen; als gij bij de wethouders komt en hen beweegt om uw voorstel niet in te willigen, dan zou alles gevonden zijn. Houdt men het museum dan houdt men ook u, want een plaatsvervanger voor u is niet te vinden.

— 't Is waar, 't is waar; dan ga ik morgen naar de heeren Roncevel en Huster toe en het verlorene is misschien nog te herstellen.

— Wat mij betreft, zeide Nor, *ik* zal er niet meer aan denken.

Walters hoorde die woorden niet of gaf zich den schijn dat hij ze niet hoorde, en vertrok weldra om in eenzaamheid zijne daad te overdenken. Had hij het maar één dag vroeger geweten, dan ware alles voorkomen. Dan ware hij custos gebleven van een museum voor welks „aanwitten" jaarlijks ruim duizend gulden kon worden besteed! Het kon niet noodlottiger vallen.

Hoe had hij ooit tot den verkoop kunnen adviseeren! Bij die gedachte haalde hij de kopie van zijn advies aan het gemeentebestuur uit eene schuif te voorschijn en terwijl hij het her'as verbaasde hij zich over de argumenten, of liever de sofismen, die hij had aangevoerd. Ik zou dat ding willen weerleggen; 'k zou 't afbreken, dat er geen letter van heel bleef! bromde hij bij zich zelven en wierp met verachting zijn eigen advies op den grond, maar om het weer op te rapen en nogmaals te lezen. Langzamerhand begon hij op een stuk papier dat vóór hem lag de aangevoerde redenen te weêrleggen. Eerst waren 't losse punten; toen kwam er stijl in, eindelijk werd het een artikel met volzinnen op 't effect en toen het artikel er was, rees de gedachte bij hem op, dat hij moest trachten dit onder oogen van de gemeenteraad te brengen vóór er een besluit genomen werd over zijn voorstel.

— Als ik het eens opzond naar de Helmstadsche Courant?

De redacteur, of eigenlijk de redactrice was eene oude juffrouw, die tevens uitgever drukker en boekverkooper was. Als hij het haar eens in de hand kon spelen; ze was altijd verlegen om kopie en zag er zoo nauw niet op wat er in stond. Maar de naam moest geheim blijven...

— Als Suze mij helpt is alles gevonden. Morgen ga ik naar Suze.

(*Wordt vervolgd.*)

NEDERLANDSCH-INDIE
SOERABAYA 30 Junij 1863.

Opgave van de politie
omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

voor Aankomst.
J. Schwindt, van Batavia.

voor Vertrek.
S. Paulus, naar Malang. J. G. Dopput, en Echtg. naar Djokdjakarta.

—o—

BATAVIA. Met de heden aangekomen fransche mail hebben wij weder geene Engelsche of Britsch-Indische nieuwstijdingen ontvangen, zoo als gewoonlijk. Voorzeker kan men dit als een bewijs beschouwen, dat de Engelschen wel voorstanders zijn van een snellere communicatie, mits zij zelven daarbij geïnteresseerd zijn, en werkelijk is het te verwonderen zulk een kleingeestigheid bij een groote natie, als de Engelsche, te moeten waarnemen.

(*J. B*)

Batavia. In den avond van Vrijdag den 12den dezer ongeveer te 9 ure, hebben in de kampong Selang op het land Tanboen schrikkelijke moorden en verwondingen plaats gehad.

Zekere inlander, ter genoemder plaatse woonachtig, met name Benkeng Bapa Boedien, heeft zijne vrouw en één zijner kinderen, een jongetje van ongeveer 7 jaren oud, genaamd Laidien, in zijne woning vermoord en een zijner kinderen, mede een jongetje van ongeveer 9 jaren oud, genaamd Kaidien, eenige wonden toegebragt, waarna deze zich door te vlugten heeft weten te redden. Bapa Boedien is vervolgens naar zijne sawah gegaan, alwaar zijn oudste zoon, een jongeling van ongeveer 12 à 13 jaren, genaamd Boedien, den nacht de wacht hield. Na dezen jongeling gezegd te hebben met hem naar huis te gaan en na aldaar te zijn aangekomen, trok Bapa Boedien onmiddelijk zijn golok uit de schede en wilde ook dezen jongen vermoorden, maar deze wist het gevaar te ontkomen.

Vervolgens is Benkeng Bapa Boedin naar de op ½ paal afstand van daar gelegen woning van den inlander Sapi-i gegaan, alwaar hij bij aankomst een weinig sirih vroeg. Nadat Sapi-i de deur had geöpend en aan Bapa Boedien de gevraagde sirih had gegeven, deed laatstgenoemde de vraag of hij, Sapi-i, de topeng niet wilde gaan zien, welke vraag door Sapi-i met neen werd beantwoord. Benkeng Bapa Boedien, die met ontblooten golok was binnen gekomen, begon daarop ook hier zijn moordenaars werk en bragt aan Sapi-i vijf en aan diens vrouw, genaamd Ramek zeven groote wonden toe. Sipis, zuster van genoemden Sapi-i, kreeg eene groote wonde regt boven op het voorhoofd.

Op het geroep om hulp snelde de vader van Sapi-i, die in de buffelkraal had liggen slapen, toe en ook deze ontving dadelijk een paar golok houwen, die echter slechts een weinig de opperhuid in de linkerzijde en de buik hebben geschrampt.

Deze, met name Lian Bapa Saipe, is daarop met Bapa Boedien aan het worstelen geraakt, met het gelukkig gevolg, dat hij aan laatstgenoemden den golok uit de handen heeft weten te ontwringen en daarmede, om een einde aan het moorden en bloedvergieten te maken, Benkeng Bapa Boedien eenige wonden op het hoofd heeft toegebragt, ten gevolge waarvan deze op de plaats dood liggen bleef.

De oorzaak van deze gruweldaden is tot dusverre niet bekend.

De vier gewonde personen zijn vervolgens ter verpleging naar het stadsverband opgezonden, terwijl de lijken van Benkeng Bapa Boedien, van zijne vrouw, genaamd Kentjan Ma Boedien, zoomede van hun zoontje, met name Laidien, aan de familie-betrekkingen ter begraving zijn afgestaan.

Benkeng Bapa Poedien had aan zijne vrouw negen groote gehouwen golok wonden toegebragt.

— Op den 17den Mei kwamen te Boeleleng, aan boord van eene Solaparangsche bark genaamd „*Boenkoek*", an negentien schipbreukelingen, afkomstig van den op den 24sten April jl. nabij Sandelhout gestrande Amerikaanschen walvischvanger „*Newark*", gevoerd door Nathan 's Smith.

Deze schipbreukelingen hadden met de sloepen van hun verongelukt schip het eiland Lombok weten te bereiken, waar hun door den vorst van dat eiland met bovengenoemd barkschip dat bestemd was voor eene reis naar Soerabaija, passage naar die plaats werd verschaft.

Daar men echter aan boord van de bark niet genoegzaam in hunne voeding kon voorzien, werd op hun verzoek Boeleleng aangedaan, van waar zij, na twee dagen toevens, ruimschoots van levensmiddelen voorzien, de reis naar Soerabaija vervolgden. (*J. C.*)

NEDERLAND.
Politiek Overzigt.

De tweede kamer is thans weder bijeen. De minister van financien heeft de ontwerpen tot wijziging der belasting ingezonden, bestaande uit: een ontwerp *tot wijziging van het personeel, twee tot afschaffing van de belasting op de brandstoffen en de zeep*, en een *tot verhooging van de belasting op het gedistileerd*. De belasting op de koffij en die op de inkomsten zijn tot later uitgesteld.

Onze regering heeft zich, gelijk vele andere staten, aangesloten bij de nota door Frankrijk aan Rusland wegens Polen aangeboden. De heer *Groen van Prinsterer* heeft verzocht den minister van buitenlandsche zaken daarover te mogen interpelleren. De kamer heeft daartoe verlof verleend en den dag daarvoor op aanstaanden Woensdag bepaald.

De tractaten met Belgie over de Maas aftapping en den Scheldetol zijn, even als een Handelstractaat met dien staat geteekend. Men zegt, dat de grondslagen, waarop die tractaten rusten, voordeelig voor ons land zijn.

Aan den gemeenteraad te Amsterdam is door burgemeester en wethouders het voorstel gedaan, eene negotiatie van *f* 16,000,000 te sluiten voor de doorgraving van Holland op zijn smalst.

Manilla.

Op den derden Junij des avonds ten half acht werd een vlam gezien die uit de aarde scheen op te komen en de stad Manilla (de „Schoone Bloem van het Oosten" zoo als zij poetisch door hare bewoners genoemd wordt) als het ware in haar vurige armen scheen te willen omstrengelen, terwijl terzelfder tijd een vreeslijke aardbeving plaats had. Binnen den tijd van een minuut was het schoone Manilla bijna geheel in een puinhoop veranderd. Hare schoone paleizen, tempels en lusttuinen zijn vernield en verlaten, dood en verwoesting verspreidden zich over het geheele land. Bij de 1000 menschen zijn bij deze ramp omgekomen, terwijl het getal gewonden niet te bepalen is. Er is geen woning, waarin men niet een doode of gewonde te betreuren heeft. De priesters, choristen en sacristans en de geloovigen, die den vesper boorden, zijn bijna allen verbrand of gestikt onder de puinhoopen van den Kathedraal of andere kerken. Alleen de kerk aan San Augustijn gewijd is aan de vernieling ontkomen, gelijk zij ook de aardbeving van 1645 wederstaan heeft. Het paleis van den Gouverneur en alle andere publieke en private woningen zijn ter neder geworpen. Geen vreemdelingen hebben echter gelukkig hun leven verloren, alleen zijn er twee ernstig, hoewel niet gevaarlijk gewond geworden. Het gebouw van het Britsche Consulaat is geheel verwoest geworden. Het gedrag van alle inwoners was bewonderenswaardig; de Gouverneur Generaal en de Aartsbisschop gaven een schoon voorbeeld. De stad is bijna geheel verlaten, want men vreest eene herhaling. Voor de aardbeving plaats had werd een sterke zwavelreuk waargenomen.

Met de volgende mail meer uitvoerige berigten. (*Overland China mail*).

(*J. B*)

Japan.

De Overland China-Mail van den 13den jl. brengt het volgende nieuws uit Japan:

Het ultimatum, dat den 21sten Mei was geexpireerd, schijnt met 18 dagen verlengd te zijn.

Handelstransactien op korte termen waren te Yokohama gedaan.

Te Nagasaki werden de voorbereidende maatregelen van tegenstand door de Japanners met kracht doorgezet; overal verrezen batterijen en prins *Satsuma* zou met 60,000 man in de nabijheid der stad staan.

Over het algemeen dacht men echter, dat de Japanners te wijs zijn, om zich in een oorlog tegen Engeland intelaten met troepen, die nimmer in het vuur geweest zijn.

Men verwachtte binnenlandschen oorlog onder de verschillende vorsten. (*B. H.*)

— Ten vervolge op hetgeen voorkomt in ons nummer van den 13den dezer omtrent de Japansche aangelegenheden, zijn wij door het ontvangen van een nader schrijven van den Consul-generaal te Nagasaki van den 15den Mei jl., in staat gesteld mede te deelen, dat den Taikoen niet 10, maar 12 dagen tijd gegeven is om na te denken over het voorstel van Engeland en Frankrijk, en dat dienvolgens den 23sten Mei de termijn verstreken is.

Verder was nog uit Kanagawa berigt ontvangen, dat de bevolking steeds voort ging met naar elders te verhuizen, ofschoon er genoeg levensmiddelen te verkrijgen waren en de Japansche regering beloofd had het verhuizen te zullen tegengaan. Van eene aanschrijving aan de vreemdelingen om de stad te verlaten, had men daar niets vernomen.

Ook was bij nader onderzoek gebleken, dat de laatste brief van den Gouverneur, waarvan in het aangehaalde nummer melding is gemaakt, evenmin als de vroegere, in een beveleaden toon gesteld was, en dat ook volgens de verklaring van den Nederlandschen tolk de St. Aulaire, de vroegere verkeerde opvatting het gevolg was van eene onjuiste vertaling.

Het is dus mogelijk, dat de Nederlandsche ingezetenen afzien van hun voornemen om met het uitbreken van den corlog zich uit Japan te verwijderen, vooral nu de kommandant van Zr. Ms. stoomschip *Vice-Admiraal Koopman*, dat den 13den Mei te Nagasaki was aangekomen, op verzoek van den Consul-generaal verklaard heeft, dat bij tot bescherming van de Nederlandsche onderdanen voorloopig te Nagasaki blijven zal.

Voorloopig werd op Desima des nachts wacht gehouden door één officier en 12 manschappen, terwijl door den Consul-generaal en de kommandant intusschen maatregelen beraamd werden om ook na het uitbreken van den oorlog de veiligheid der Nederlanders zoo mogelijk te verzekeren. (*J. C.*)

DE MINNARIJEN VAN DEN KEIZER VAN FRANKRIJK.

In het dezer dagen te Leipzig bij Grunow verschenen werk: *Napoleon III en zijn hof* worden inzonderheid de verschillende teedere *liaisons* of minnarijen van den keizer uitvoerig besproken. Wij ontleenen daaraan het volgende.

De eerste liefdesvlam van prins Louis Napoleon was Eleonore Gordon, de dochter van een Franschen ridmeester, die in Spanje was gesneuveld. Zij was de vertrouweling van Napoleon bij den aanslag van Straatsburg. In 1836, toen zij zangeres was, bevond zij zich met haren aanbidder te Baden-Baden, alwaar zij hem geheel beheerschte. Men zegt, dat zij droomde eenmaal keizerin van Frankrijk te worden. In ieder geval heeft zij veel moed aan den dag gelegd. Toen de pretendent Louis Napoleon te Straatsburg, in de caserne de troepen zonder gevolg tot opstand trachtte te bewegen, klopten de gendarmes bereids aan de deur van Eleonore Gordon, die zoo even van Persigny had vernomen, dat de onderneming van den prins dreigde te mislukken. Oogenblikkelijk verbrandde zij alle tot den opstand betrekkelijke papieren, de lijsten der zamenzweerders, de correspondentien met hen, en toen de gendarmen dreigden de deur te zullen intrappen, plantste zij eene kast daarvoor om haar autodafe behoorlijk ten einde te kunnen brengen. Derhalve was het alleen aan hare tegenwoordigheid van geest te danken, dat het proces zoo weinig aan het licht bragt. Louis Napoleon bewaarde dan ook nog geruimen tijd eene dankbare herinnering aan Gordon, en sprak nog in 1845, toen Louis Blanc hem te Ham bezocht, met liefde en achting van haar.

Bijna te zelfder tijd had Louis Napoleon een oog op de toenmaals vijftienjarige koningin van Portugal geworpen. Het portret van Maria da Gloria had indruk op hem gemaakt en hij scheen in het geheel niet ongenegen koning van Portugal te worden. Doch de zaak wilde, ondanks de groote moeite, die zijne bloedverwanten zich ook gaven, niet rijpen. Dien ten gevolge deed Louis Napoleon den 14den

December, in een officieus schrijven afstand van de Portugesche candidatuur, dat luidde als volgt: „Overtuigd, dat de groote naam, dien ik draag, voor mijne medeburgers niet altijd eene reden tot uitsluiting zal zijn, dewijl hij hen aan 15 roemrijke jaren herinnert, wacht ik met kalmte in een vrij, herbergzaam land den tijd af, dat het volk hen in zijn midden zal terugroepen die in het jaar 1815 door den vreemdeling verbannen werden. De hoop, om Frankrijk eens als soldaat en burger te kunnen dienen, schenkt mij geestkracht en is in mijne oogen meer waard dan alle troonen ter wereld”.

Met de zangeres en de koningin wedijverde echter toenmaals eene derde vrouw, om door Louis Napoleon bemind te worden; zij was Mathilde, de 17 jarige dochter van koning Jerôme. Zij scheen Louis Napoleon opregt bemind te hebben. Toen hij op de *Andromeda* naar Amerika werd overgebragt, dacht hij met weemoed aan zijn nicht en schreef de volgende regelen in zijn dagboek: „Toen ik, eenige maanden geleden, Mathilde naar huis vergezelde, betraden wij te zamen het park en zagen er een zoo even door den storm ontwortelden boom, waarop ik tot mij zelven zeide, dat onze huwelijksplannen op gelijke wijze door het noodlot vernietigd zouden worden. Hetgeen in mijn geest toenmaals een donker onbestemd voorgevoel was, is sedert bewaarheid. Zal ik dan in dit jaar al den rijkdom van gelukzaligheid verloren hebben, die mij in deze wereld is beschoren.”

Mathilde, die den 27sten Mei 1820 te Triëst werd geboren, was eene groote schoonheid, klein van gestalte, doch welgevormd, met een klassiek hoofd, groote vonkelende oogen, regelmatige trekken en een gelaat vol uitdrukking. Hare blozende kleur was het relief voor hare licht blonde, weelderige haarlokken. Korten tijd na hare echtvereeniging met prins Anatole Demidoff verwelkte hare schoonheid en verloor haar gelaat hare bekoorlijkheid.

Toen Louis Napoleon president werd, nam prinses Mathilde de *honneurs* in zijn huis waar.

In het jaar 1840 dweepte de tegenwoordige keizer voor de schoone lady Seymour. Hij droeg hare kleuren bij het steekspel, dat lord Eglington te Ayrshire gaf, en waaraan de prins deelnam. Van dit tournooi begaf hij zich regtstreeks naar Boulogne, om nogmaals een aanslag te beproeven, die, gelijk men weet, andermaal werd verijdeld.

Te Ham, werwaarts hij na deze mislukte poging werd gebragt, werd hij verliefd op een meisje, met name Badinguet, de dochter van een bakker te Ham. Hij had twee kinderen bij haar, die later door hem aan miss Howard ter verpleging en opvoeding, natuurlijk tegen een ruim jaargeld, werden toevertrouwd. Miss Howard was eene boersche Engelsche schoonheid, die den prins veel geld kostte.

Hij verhief haar later tot gravin de Beauregard en kocht haar eene prachtige villa bij Parijs.

Gelijk men zich zal herinneren, was zij het, die in den winter van 1861 door haar onbeschaamd gedrag — zij nam eene loge in de opera, vlak tegenover de loge van Eugenie, en lorgnetteerde haar op eene in het oogvallend uittartende wijze — de keizerin naar Schotland dreef.

In het jaar 1848 was Louis Napoleon een tijd lang de vereerder van Mw, Kalergis, eene schitterende bekoorlijke blondine, aan welke echter ook Cavaignac het hof maakte.

Het gelukte Louis echter, den generaal ook bij Mad. Kalergis, die van haren man gescheiden was, een blaauwtje te doen loopen.

De laatste geliefde, gravin Eugenie Montyo, was de gelukkigste van allen, zij werd keizerin. Betreffende deze thans hooggeplaatste vrouw lezen wij in het bovengenoemde werk, dat zoowel zij als hare zuster den hertog van Alba vurig beminde. Doch ieder harer verborg haar hartsgeheim zoo zorgvuldig, dat de andere daarvan volstrekt niets vermoedde.

Eerst later op een gemaskerd bal, waarop zij gelegenheid had den hertog te bespieden, ontdekte zij dat deze zijne liefde aan de andere zuster had geschonken. Van dezen oogenblik onderdrukte zij haren hartstogt op eene heldhaftige wijze, om het geluk van hare zuster niet hinderlijk te zijn.

Keizerin Eugenie heeft eene treffende gelijkenis met Maria Stuart, zij heeft denzelfden neus, dezelfde karakteristieke wenkbraauwen, hetzelfde goudgele haar, dezelfde tint als de ongelukkige koningin. Zij was reeds als meisje zeer rijk en bezat eene jaarlijksche rente van 500,000 frs. Met hare kostbare parelen moet zij Louis Napoleon reeds gedurende zijn presidentschap hebben geholpen!

---

300 pond sterling voor een sigaar.

Onder de vele buitensporige streken, die de zonderlinge millionair uit Californië, Ihram Pierson, heeft uitgevoerd, wordt ook de volgende gemeld: Op zekeren dag stak hij gedurende de vaart op eene Engelsche rivierstoomboot, na het namiddagmaal te hebben gebruikt, eene sigaar op het verdek aan, toen hem de kapitein op eene beleefde wijze onder het oog bragt dat dit, volgens de op de boot heerschende bepalingen, verboden was. De majoor vond echter geen behagen zich in het vormen van kronkelende rookwolken gestoord te zien, begaf zich naar eene andere plaats en rookte er even hartelijk op los. Thans gaf de kapitein hem op beslissenden toon te kennen, dat hij zich van het rooken moest onthouden. „Ik moet rooken”, antwoordde hem de majoor. — „Het kan niet gaan”, hernam de kapitein. — „Welaan”, sprak de majoor, „ik wil u de boot afkoopen, wat moet zij kosten?” — „Ik heb geen volmagt haar te verkoopen”, antwoordde de kapitein. — „Dan kan ik haar toch voor de reis huren” meende de majoor, „zeg, wat moet gij daarvoor hebben?” — „Drie honderd pond” antwoordde de kapitein. — „Top, het is goed”, zei de majoor, en ging zijne geliefkoosde Havanna verder rooken. De handel werd afgesloten, het geld betaald en de overeenkomst opgemaakt. — „Uwe excellentie kunt thans de vracht, die u toebehoort van de passagiers doen ontvangen” sprak de kapitein, die waande een incognito reizend gekroond hoofd voor zich te zien. „Goed,” hernam de majoor, „ik zal deze aangelegenheid zelf wel in orde brengen. „Mijne heeren en dames”, voegde hij het gezelschap toe, dat zich met verbazing rondom hem had verzameld, „uw overtogt is betaald en daar mijne bevelen op deze boot thans geldig zijn, zoo kunt gij zoo veel rooken als gij wilt”.

Een Belgisch blad verhaalt, dat het toeval de geneeskunde verrijkt heeft met een eenvoudig doeltreffend middel tegen eene kwaal, die tot hiertoe voor ongeneeslijk gehouden werd. De heer Kehl, burgemeester van Austadt, in het vorstendom Schwarzburg, leed zeer aan het rhumatismus. Op zekeren dag van verleden zomer, dat hij bijzonder leed aan den regterarm, hield hij zich met zijne bijen bezig. Eene bij drong in den mouw van zijn hemd juist op de plaats, waar hij het meeste pijn leed. De arm zwol, zoo als dit gewoonlijk gebeurt; doch groot was de verwondering van den burgemeester, toen het rhumatismus in minder dan een kwartier uurs verdwenen was om niet meer terug te keeren.

JAVA TABAKBERIGT.

ROTTERDAM, 15 Mei.

In *Java* **Tabak** ging niets om; te Amsterdam zijn van Java aangevoerd 314 pakk. P A en T W *Malang* en 41 pakk. V A pr. *Eersteling*, benevens 1315 pakk. *Java* K L pr. *Quartet*.

Zeetijdingen.

BROUWERSHAVEN. *Aangekomen*. 12 Mei. *Doelwijk*, Hoefman, v. Batavia; 13 do. *Arracan*, Kuhlken, v. Banjoewangie.

Zeilklaar. 15 Mei. *Ridderkerk*, Teelink, n. Batavia; *Loevestein*, Hulstoff, n. do., *Bulgersteyn*, Geerling, *Cath. Maria*, v. Amerongen, n. do., *Jacoba Helena*, Zwart, n. do.

HELLEVOETSLUIS. 16 Mei. *Zeilklaar*. *Jeannette & Cornelia*, Romijn, n. Batavia; *Krimpenerwaard*, v. Heyningen, n. do.

TEXEL. 11 Mei. *Aangek*. *Jacoba Christ.*, Jaski, v. Batavia; 12 do. *Tweelingzusters*, de Jong, v. Banjoewangie.

Zeilklaar. 15 Mei. *Goede Verwachting*, Hillenius, n. Batavia; *Kaap Hoorn*, Dik, n. Samarang; *A. R. Falck*, v. Duyvenbooden, n. Soerabaija.

DEAL. 13 Mei. *Aangek*. *Gerardus Jacobus*, Kilian, Manilla.

DUNGENESS. *Gepasseerd*. 10 Mei. *Almonde*, Surie, Amsterdam n. Batavia.

BEVEZIER. *Gepasseerd*. 8 Mei. *Brouwershaven*, Huizer, Rotterdam n. Padang.

GOUDSTAART. *Gepasseerd*. 8 Mei. *Joh. Maria*, Wilhelmie, Rotterdam n. Singapore.

OWERS. *Gepasseerd*. 7 Mei. *Jannetje*, Lupcke,

LIVERPOOL. *Vertrokken*. 7 Mei. *California*, de Wijn. n. Batavia.

GLASGOW. *Vertrokken*. 7 Mei. *Helens Bank*, Binning, n. Batavia.

GREENOCK. *Vertrokken*. 7 Mei. *Ortelius*, Groote, n. Saigon; *Maria Catharina*, Bos, n. do. *Maria Adolphina*, Blom, n. do.

CARDIFF. *Vertrokken*. 9 Mei. *Admiraal de Winter*, Bunnemeijer, n. Singapore.

SHIELDS. *In lading*. 10 Mei. *Jacoba*, Schaap, n. Singapore.

BUENOS-AYRES. *Vertrokken* 11 Maart. Zr. Ms. fl. *Apeldoorn*, Hugenholtz, n. Batavia.

Gepraaide Schepen.

22 Feb., op 31° ZB. en 31° WL., *Watergeus*, Giezen, v. Shields n. Onrust.

8 Maart, op 25° 17' ZB. en 4° 58' OL., *Susanna Johanna*, Peters, v. Java n. Rotterdam.

5 Maart, op 29° 23' ZB. en 43° 50' OL., *Elisabeth*, Snoek, v. Banjoewangie n. Amsterdam.

11 Maart, op 35° ZB. en 25° OL., *Jedo*, v. Rossem, v. Java n. Rotterdam.

26 Maart, op 0° 23' ZB. en 21° WL., *Joh. Lodewijk*, v. d. Wanl, v. Rotterdam n. Batavia.

28 Maart, op 35° ZB. en 25° OL., *Euterpe*, Kuypers, v. Java n. Rotterdam.

6 April, op 4° 47' NB. en 22° 27' WL., *Graafstroom*, de Boer, v. Java n. Rotterdam.

10 April, op 2° NB. en 23° WL., *Aletta Augusta*, Tinholt, v. Java n. Amsterdam.

25 April, op 33° NB. en 33° WL., *Johann Lange*, Lange, v. Banjoewangie, n. Nederland.

30 April, op 65° 42' NB. en 34° 30' WL., *Lamina Elisabeth*, Gersen, v. Java n. Rotterdam.

3 Mei, op 45° NB. en 12° WL, *Stad Enschedé*, Kretschmer, v. Amsterdam n. Soerabaija.

9 Mei, op 49° NBr. en 8° WL., *Pauline*, Post, v. Cardiff n. de Kaap de Goede Hoop.

Aangekomen Passagiers.

Van **Java**:

Per *Doelwijk*, kapt. Hoefman: De heeren J. A. W. van Ophuijzen (resident), echtgen., 5 kinderen en 1 Jav. bediende; H. Raat (majoor), echtgen., 4 kinderen en 1 Jav. bediende; C. Swaving, echtgen. en 1 kind; J. D. Ruijs, echtgen. en 1 kind; de jongeheeren C. Prins en K. Happé; benevens 11 gepasp. militairen.

Per *Jacoba & Christina*, kapt. Jaski: De heer Neuman; mevrouw Roskap, 5 kinderen en een bediende; mevr. de wed. Schröder, 1 kind en bed.; de jonge heer en jonge jufvr. Lefèbre.

Van **Padang**:

Per *Telegraph*, kapt. Rolufs: De heeren P. van Geelen en echtg. en P. C. de Reu.

Vertrokken Passagiers.

Naar **Batavia**:

Per *Almonde*, kapt. Surie: de heeren mrs. Kempers en Hazenberg; mevr. Roduner, geb. Sieger; mej. Soetens; de heeren van der Burgh, Houtzagers, Reynst, Heins, Miola, serg.-majoor geweem., met echtgen. en 4 kinderen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Junij. 30	Ned. schr.	Maria.	J. Schaff.	41	Samarang.	23 Junij.	geen.	Soerabaija.	...

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Junij. 30	Ned. Ind.	kotter	Little Tot.	Katjoong.	Pamakassan en Pasoeroean.
» —	» »	schoener	Machmoed.	J. H. van Garling.	Balie.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	Kapt. t/z. J. J. v. d. Moore.	...	...
»	Transp.	De Heldin.	.....	Kapt. Luit. ter zee Binkes.	...	...
»	Stooms.	Bromo.	.....	K. L. t/z. B. M. J. Brut. Rivierc.	...	...
»	»	Onrust.	.....	Luit. t/z 1 kl. P. Roodzant.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
»	»	Kapoeas.	.....	E. J. G. Prive.	...	...
»	Sleper	van Os.	.....	W. Glaser.	...	...
Nederlandsche	Bark	Pieter Schoenmakers.	372	J. J. van Varelen.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	»	Record.	218	J. Bulcher.	id.	id.
»	»	Knight.	325	H. Watson.	id.	id.
»	»	Helena.	263	H. E. Dil.	...	id.
»	»	Christian Rankin.	160	J. Mc. Dowall.	Onbepaald.	id.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	58	M. H. Munnick.	...	W. Cores de Vries.
»	»	Prins van Oranje.	120	J. van Zandwijk.	...	id.
Nederlandsche	Schip	d'Elmina.	378	A. F. A. Horner.	Nederland.	Anemaet & Co.
»	Bark	Louisa K. van Zweden.	298	J. van der Linden.	id.	B. Kopersmit & Co.
»	»	Alexander.	223	A. Dekkers.	Onbepaald.	id.
Ned. Ind.	....	Taslim.	.....	Said Alie Alhabesy.	Macassar.	id.
Nederlandsche	Schip	Oceaan.	486	C. J. Docksen.	Nederland.	id.
»	»	Aegidia & Paulina.	394	P. P. Hoogland.	Probolingo.	id.
»	»	Nieuw Holland.	382	W. Witting.	Nederland.	id.
»	»	Doggersbank.	367	J. W. H. Neiss.	...	Cezard & Co.
»	Bark	Fortuna.	246	M. de Lignij.	...	Ten Brinck & Co.
»	»	L'Amitie.	99	N. C. Paulus.	...	...
»	Brik	Sicilie.	120	K. H. Leonhardo.	...	...
»	Bark	Rose Marie Louise Inghie.	132	A. Spelt.	...	...
»	Schoen.	Ester Helena.	83	Th. Edwards.	...	...

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 29 Junij 1863.

INVOER.

Van Cheribon per de Ned. Ind. bark *Boesroelkarim*, gezagv. SAID MOHT. HANIJMAN.

7500 st. jav. sigaren, 70 ellen zijdestoffen, 4 kn. siriedoosen, 4 kn. zijdestoffen, GEZAGVOERDER.

Van Batavia per het Engs. schip *Knight*, gezagv. H. WATSON.

3 kn. onbekend, 320 bundels 863 staven 196 platen ijzer, 9 kn. koopmanschappen, FRASER EATON & Co.

3 kn. koopmanschappen, MATHIEU EBBS RUIJS & Co.

5 kn. manufacturen, 66 md. aardewerk, BALHMAN & Co.

23 kn. koopmanschappen, GUMPRICH & STRAUSS.

1 bundel koevoeten, 10 bundels ijzer, 1 bn. hoepelijzer, 1 kr. aardewerk, GEZAGVOERDER.

223 stukken 25 kn. machinerien, 6 suikerpannen, 12 vn. glaswerk, 1 kt. onbekend, 11 kn. koopmanschappen, 146 kn. aardewerk, ORDER.

UITVOER.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. stb. *Padang*, gezagv. W. VOGEL.

1 kt. jav. sigaren, KUNEMAN.

1 vt. gezt. spek. TWEEHUIJS.

20 pic. vet. W. CORES DE VRIES.

2 kn. manufacturen, 25 kelders genever, 8 pic. spijkers, ARABIEREN.

Naar Batavia via Samarang per de Ned. Ind. stb. *Ambon*, gezagv. SCHOL.

1 kt. knoopen, W. CORES DE VRIES.

85 kn. manufacturen, E. TEN BRINCK & Co.

2 kn. slaolie, GUMPRICH & STRAUSS.

1 kt. jav. sigaren, KUNEMAN.

4 kn. sigaren, 1 kt. roodlaken, 2 kn. glaskaraffen, THOMAS & Co.

2 kn. manufacturen, FRASER EATON & Co.

8 pic. aardappelen, 3 kn. boerentabak, H. J. TWEEHUIJS.

6 kn. manufacturen, J. F. VAN LEEUWEN & Co.

1 kt. rijtuig, B. KOPERSMIT & Co.

4 kn. manufacturen, 1 kist jav. sigaren, 5 pic. koffij, 240 pic. koperwerk, 2 pk. bereidleder, ARABIEREN.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 ℔ pic. *f* 15.—
KOFFIJ Java ℔ pic. *f* 40.—
id. West-Ind. bereid. ℔ pic. *f* 42¾.
RIJST (carga) ℔ koijang *f* 130 @ *f* 170.—
Id. (witte) „ „ „ 220 „ „ 280.—
KOEHUIDEN ℔ pic. *f* 35 @ 45.—
id. BUFFEL ℔ pic. *f* 15 @ 18.—
ARAK ℔ legger *f* 65.— Nominaal.
LANGE PEPER ℔ pic. *f* 10 @ 11.—
ROTTING per pic. *f* 9 50.—
WISSELKOERS 100¾ @ 101 %.—
VRACHTEN *f* 85. voor Tabak.
60 voor Suiker.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel. hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO., TE SOERABAYA.